

Kansalliset terveystavoitteet kaupungin haasteena –millaista tietoa tarvitaan ja miten sitä kerätään?

Kaija Hartiala

Apulaiskaupunginjohtaja

Turku

Kansallisia terveystavoitteita

Kansanterveyslaki

- Asukkaiden terveysneuvonta ja terveystarkastukset
- Asukkaiden terveydentila ja siihen vaikuttavat tekijät väestöryhmittäin

Terveys 2015 –kansanterveysohjelma, 8 päätavoitetta

Erilliset ohjelmat

- terveyttä edistävästä liikunnasta
- ravitsemussuositukset ja -ohjelma
- alkoholiohjelma, huumeohjelma
- nuorten tupakoinnin vähentämishjelma
- sisäisen turvallisuuden ohjelma

Laatusuosituksia mm. terveyden edistämisestä

KTL, Yliääkäri Tiina Laatikainen:

- Kuntatason tietoja ei ole, ne ovat vaikeasti saatavissa tai pienten tapausmäärien vuoksi tulkinta on epäluotettavaa
- Tietojen kerääminen useista tietolähteistä on työlästä ja vaatii lupia, osaamista, resursseja
- Koko kohdeväestö edustettuna vain rekisteriaineistoissa, erillistutkimusaineistojen otannat ja alueet vaihtelevia
- Kokoomatietokannoista tiedon haku helpompaa, mutta saatava tieto rajattua
- Järjestelmä kuntatason tietojen keruuseen, tulkintaan ja hyödyntämiseen puuttuu
- Erillistutkimusten toteuttaminen lukuisissa Suomen kunnissa ongelmallista

Valtakunnalliset terveyteen liittyvät rekisterit

- Terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteri
- Syntyneiden lasten rekisteri
- Raskaudenkeskeytykset
- Syöpärekisteri
- Rintasyövän joukkotarkastusrekisteri
- Kohdunkaulansyövän joukkotarkastusrekisteri
- Etuusrekisteri
- Kuolemansyyrekisteri
- Tartuntatautirekisteri
- Sydän- ja verisuonitautien rekisteri
- Sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteri
- Väestölaskentojen pitkittäistieto
- Eläketilastot

KTL, Ylilääkäri Tiina Laatikainen

Valtakunnallinen terveydenseuranta

- Nuorten terveystapatutkimus
- Kouluterveyskyselyt
- Terveys 2000
- FINRISKI
- Aikuisväestön terveyskäyttäytyminen
- Eläkeläisväestön terveyskäyttäytyminen
- Hyvinvointi- ja palvelukyselytutkimus
- Alkoholi- ja huumeseurantakyselyt
- Elinolotutkimus

KTL, Ylilääkäri Tiina Laatikainen

Kunnan omat terveyden edistämisen/ hyvinvoinnin tavoitteet

Kirjattu strategiaan tai toimintasuunnitelmaan

Usein segmentoituneet, lähtökohtana hallinnollinen rakenne

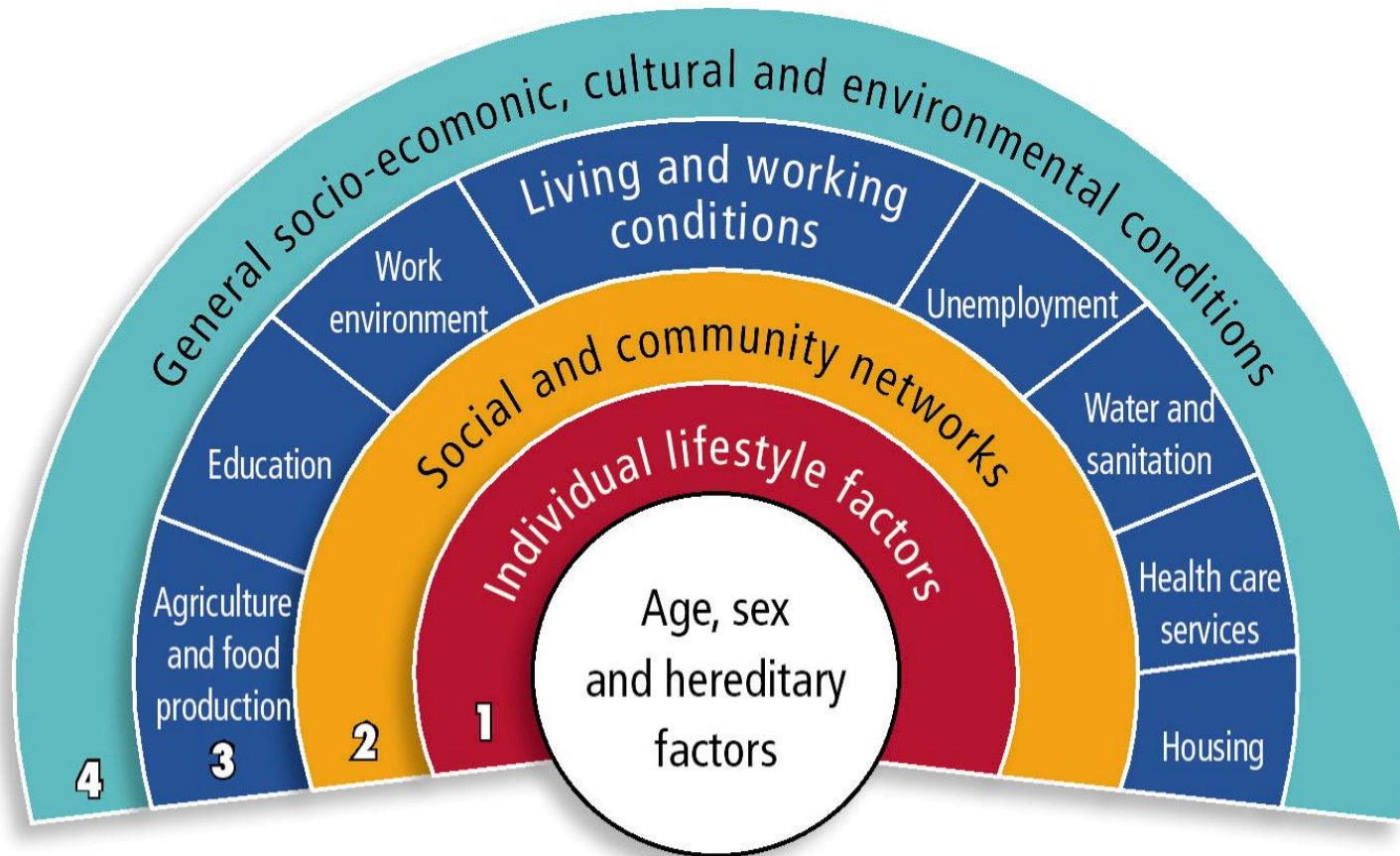
Seuranta harvoissa kunnissa koordinoitu niin että muodostuisi kokonaiskäsitys

Hyvinvointikertomus

- "Melko outo käsite koko "hyvinvointi" kunnan johdolle. Ei "hyvinvointitehtävää" ole mielletty "kunnan toimialaan" kuuluvaksi. On vain erilaisia perinteisiä palveluja, joita tuotetaan" (kj)

The determinants of health

Turku-strategia 2005-2008, strategiset painopisteet

- Kilpailukykyä ja kestäväää kehitystä
 - **Hyvinvointia ja elämän laatua**
 - Elinvoimaa koulutuksesta, osaamisesta ja yrittäjyydestä
-

Turku-strategia 2005-2008, strategiset painopisteet Hyvinvointia ja elämän laatua

Kriittiset menestystekijät:

- Lasten, nuorten ja lapsiperheiden aseman kehittäminen
- Terveysten ja esteettömyyden edistäminen sekä elämänhallinnan ja oman aktiivisuuden tukeminen
- Elävä ja luova kulttuurikaupunki
- Asiakaslähtöinen palvelutuotanto ja kehittyvä kumppanuus

HYVINVOINTIA JA ELÄMÄNLAATUA

Kriittinen menestystekijä

6. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden aseman kehittäminen

Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2006	Tavoitetaso 2009
Turun koulut liikkeelle -hankkeen toteutuminen	Koulupihojen kehittämisen kokonais-suunnitelma laadittu ja ensimmäiset kohteet toteutettu	Merkittävä osa koulujen pihoista palvelee myös alueiden lähiliikuntaa
Lasten ja nuorten elämänhallinta	Kouluviihtyvyys, käynnistysmittari	Koulussa viihtyminen on parantunut merkittävästi
Toimeentulotukea saavien lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä	Lasten ja nuorten osallistuminen järjestöihin ja harrastusporukoihin (7-29 -vuotiaat), osallistumisasteen tavoite 61 %	Tavoite 64 %
Alle kouluikäisten lasten perheille tarjottavat palvelut	Tavoite 14,5 %	Tavoite 14 %
	Lapsiperheiden palvelukokonaisuus määritetty	Lapsiperheiden palvelut seudullisesti ja valtakunnallisesti vetovoimaisia

HYVINVOINTIA JA ELÄMÄNLAATUA

Kriittinen menestystekijä

7. Terveyden ja esteettömyyden edistäminen sekä elämänhallinnan ja oman aktiivisuuden tukeminen

Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2006	Tavoitetaso 2009
Asukkaiden terveydentila	Koettu terveydentila erittäin hyvä tai melko hyvä 71 % Sairastuvuusindeksi, käynnistysmittari	Koettu terveydentila, tavoite 73 %
Terveyden kannalta riittävästi liikkuminen	Terveyden kannalta riittävästi liikkuminen, tavoite 43 %	Terveyden kannalta riittävästi liikkuvia, tavoite 45 %
Asukkaiden osallistumisaktiivisuus	Järjestöihin ja harrasteporukoihin kuuluminen, käynnistysmittari - työkäiset - senioriväestö	Järjestöihin ja harrasteporukoihin kuuluminen on kasvanut merkittävästi
Esteettömyys	Esteettömyysohjelma laadittu ja toteuttaminen käynnistetty	Esteettömyysohjelma toteutettu
Maahanmuuttajien kotoutuminen	Kotoutumisindeksi, käynnistysmittari	Maahanmuuttajat kotoutuneet yhteiskuntaan nykyistä nopeammin ja paremmin

HYVINVOINTIA JA ELÄMÄNLAATUA

Kriittinen menestystekijä

8. Elävä ja luova kulttuurikaupunki

Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2006	Tavoitetaso 2009
Kulttuurin harrastaminen	Kulttuuritilaisuuksissa käyminen, aktiivisia kävijöitä 65 % Aktiivisten kulttuuriharrastajien määrä, tavoite 47 % Kulttuuritapahtumien osallistuja-määrän summa, omat ja yhteis-työkumppaneiden järj., käynnistysmittari	Aktiivisia kävijöitä 69 % Tavoite 50 %
Turku 2011 -hanke	Turku valitaan Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2011	Kulttuuripääkaupunkiohjelman toteuttaminen
Elävää ja luovaa kaupunkikulttuuria tukeva kaupungin kehittäminen	Kokonaissuunnitelma laadittu	Kaupunkikehittäminen tukee Turun vetovoimaisuutta

HYVINVOINTIA JA ELÄMÄNLAATUA

Kriittinen menestystekijä

9. Asiakslähtöinen palvelutuotanto ja kehittyvä kumppanuus

Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2006	Tavoitetaso 2009
Asiakastyytyväisyys	Asiakaspalautejärjestelmä määritetty ja mittariskaala valittu	Käytössä kaikissa hallintokunnissa
Asiakslähtöisten palveluiden järjestämisen kehittäminen ja kumppanuusmallien kehittäminen	Palvelustrategia hyväksytty ja toteuttaminen aloitettu	Asukkaille järjestettävien palvelujen määrä ja laatu on palvelustrategian tavoitteiden mukainen
Kaupungin johtamisen tukiprosessien yhtenäistäminen	Tietohallinnon uudelleen organisointi toteutettu Taloushallinnon palvelukeskuksen toiminta käynnistetty	

Harrastukset ja asukkaiden hyvinvointi Turussa vuonna 2006

- Asuminen Turussa (kulttuuri- liikunta- ja nuorisopalvelut)
 - Hyvinvointi (terveydentila, sairaudet, tupakointi, BMI)
 - Lasten saama aikuistuki
 - Järjestöihin ja harrastusporukoihin kuuluminen
 - Liikuntatottumukset
 - Kulttuuritottumukset
 - Järjestöihin kuuluminen
 - Kulttuuriharrastusten/liikunnan/terveydentilan/painoindeksin välisiä suhteita
-

Kyselyn toteutus

- Otoksen koko 5 600 15 - 70 -vuotiasta
 - Vastauksia 2 238 kappaletta, vastausaktiivisuus 40,2%
 - Lisäksi 7-14 -vuotiaiden perheenjäsenten vastauksia 305
 - Koko aineisto 2 543 vastausta
 - Yhdeksältä palvelualuejaon mukaiselta alueelta poimittiin 600 henkilöä
-

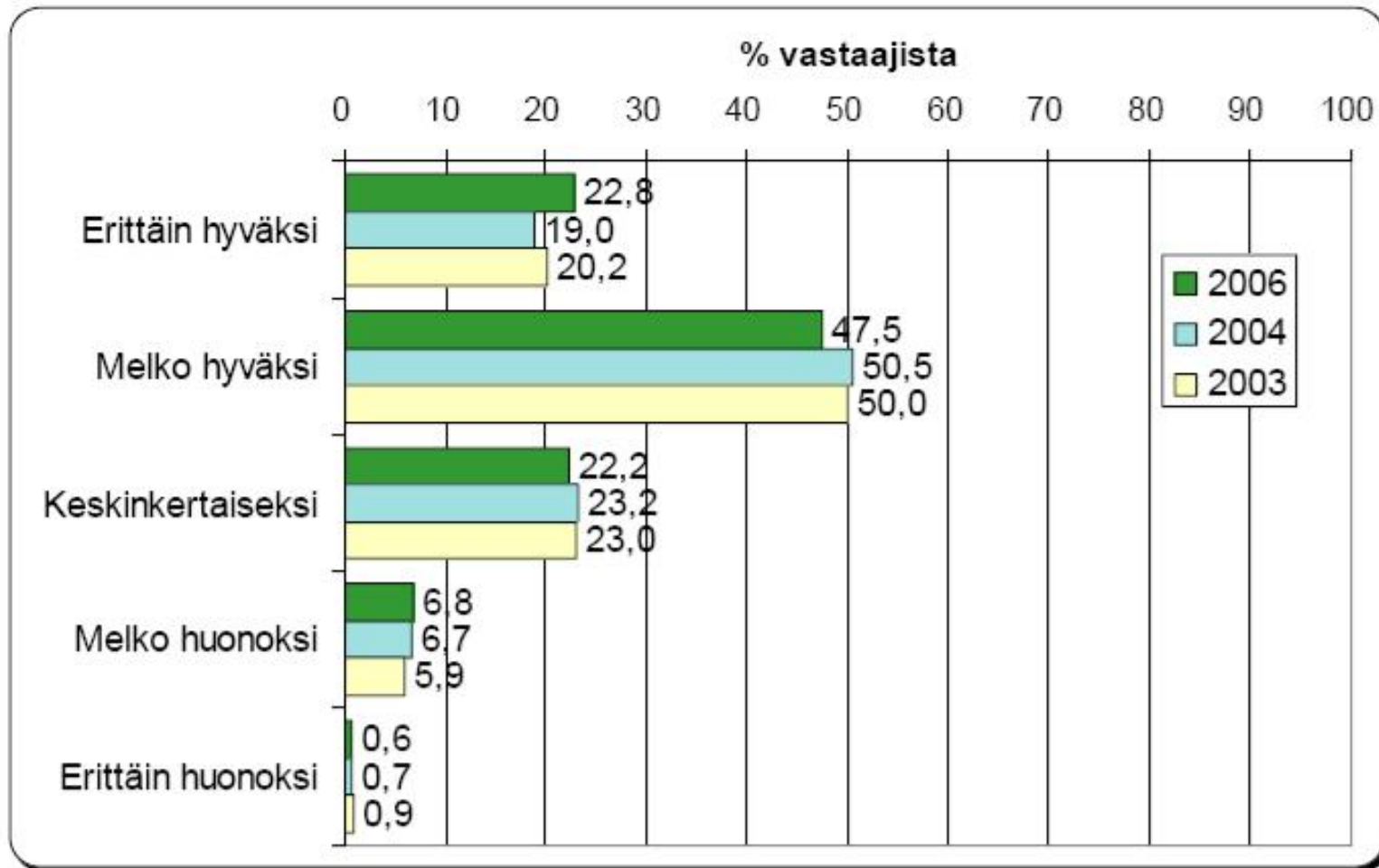

Tiivistelmä tuloksista

- + Valtaosa turkulaisista kokee itsensä hyvinvoivaksi ja terveeksi
- + Kulttuurin harrastaminen on aktiivista ja turkulaiset ovat mm. erittäin tyytyväisiä museoihin, gallerioihin ja kirjastopalveluihin
- + Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvia on yli kolmannes ja tupakointi on vähäistä
- + Tyytyväisin asukasryhmä ovat kotiäidit ja -isät
- Matala vastausaktiivisuus
- Alueelliset, koulutukseen ja työllistymiseen liittyvät hyvinvointi- ja terveyserot
- Ylipaino 44%

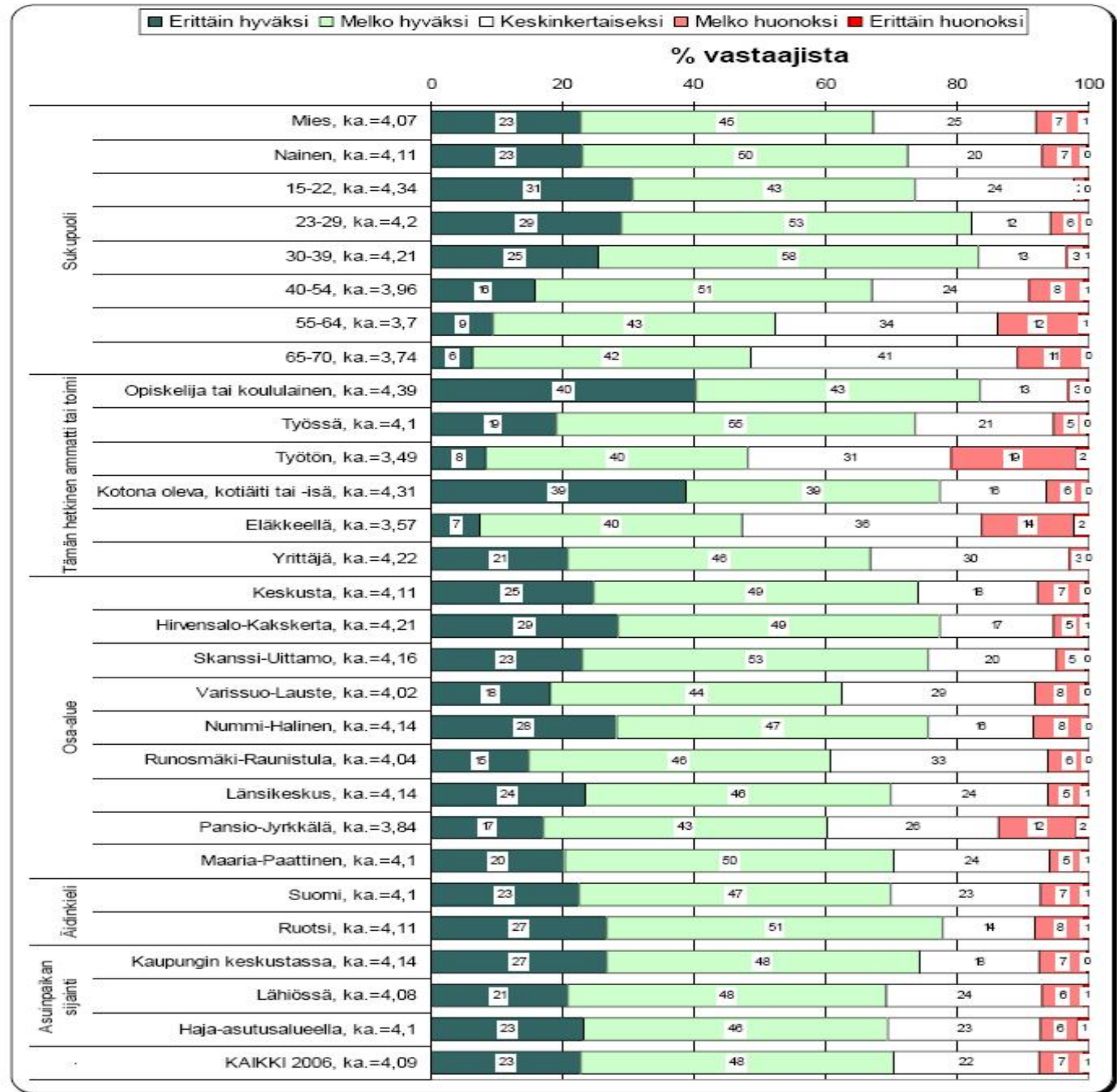

Kuva 26. Vastaajien arvio omasta terveydentilastaan

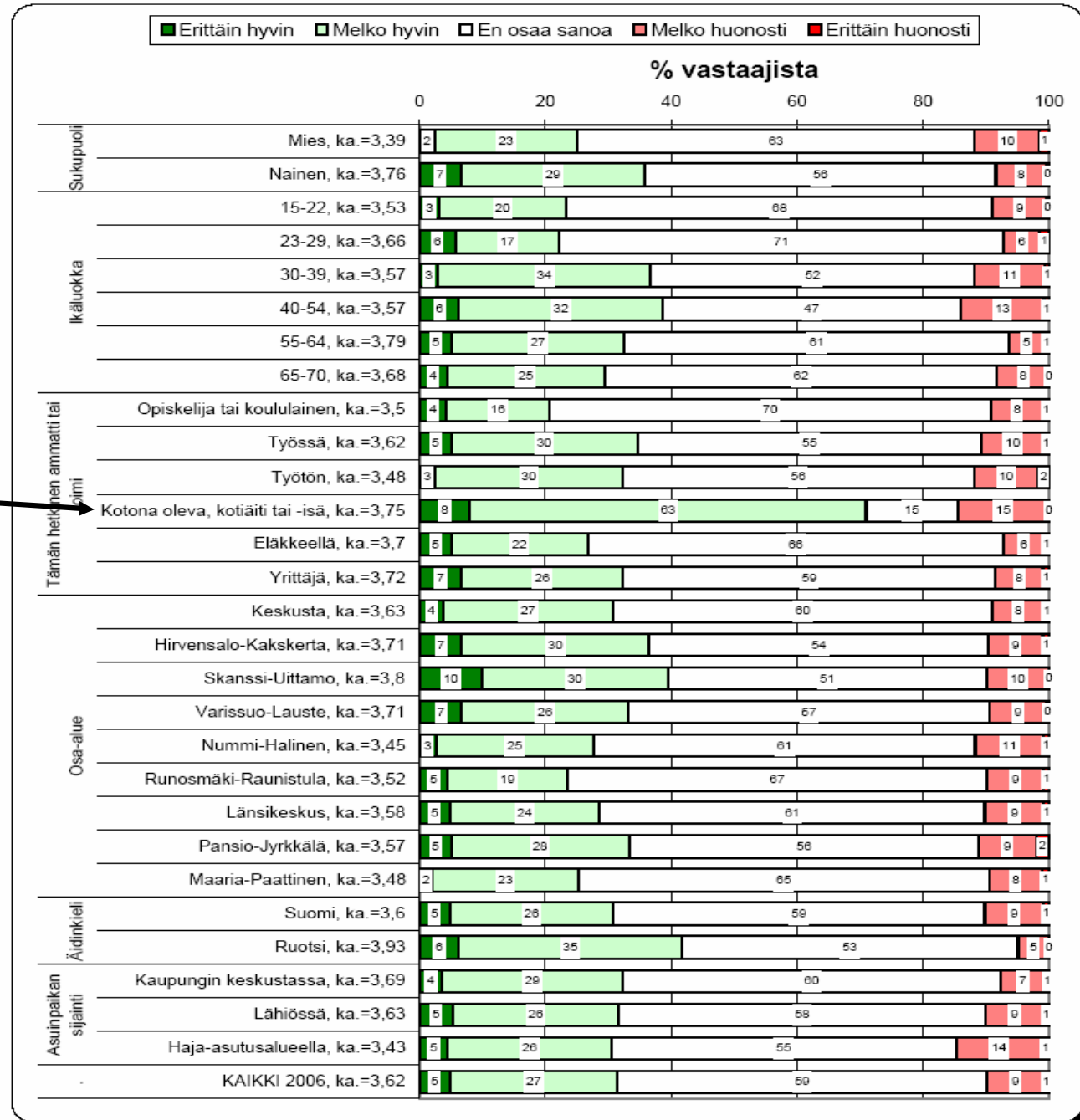
Kuva 27. Vastaajien arvio terveydentilastaan vastaajaryhmittäin, (1= erittäin huono, 5= erittäin hyvä)

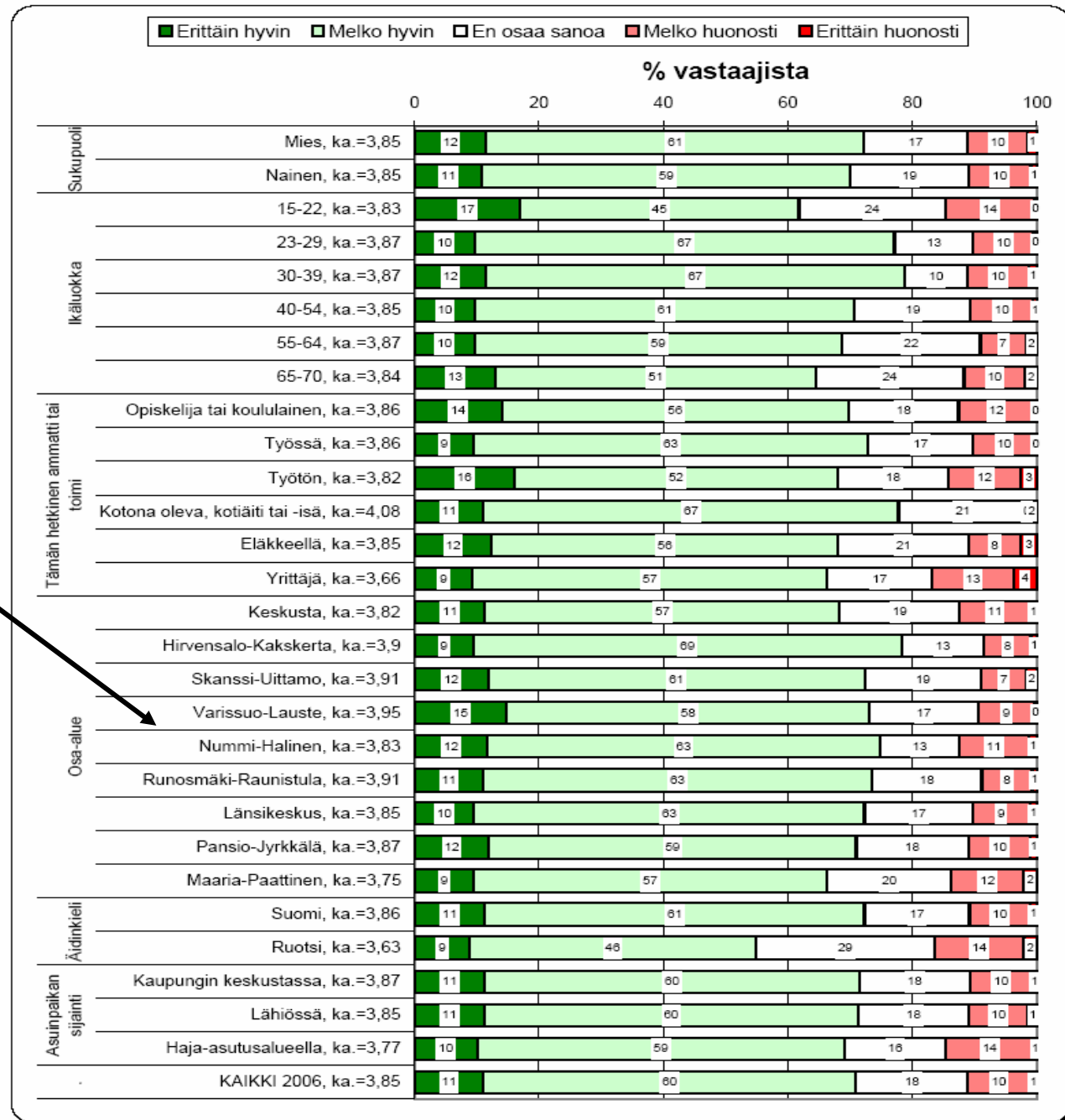
Kuva 11. Lasten kulttuuripalvelut

Kotiäidit ja -isät ovat tyytyväisin asukasryhmä kautta linjan

Kuva 20. Kaupunkitapahtumat

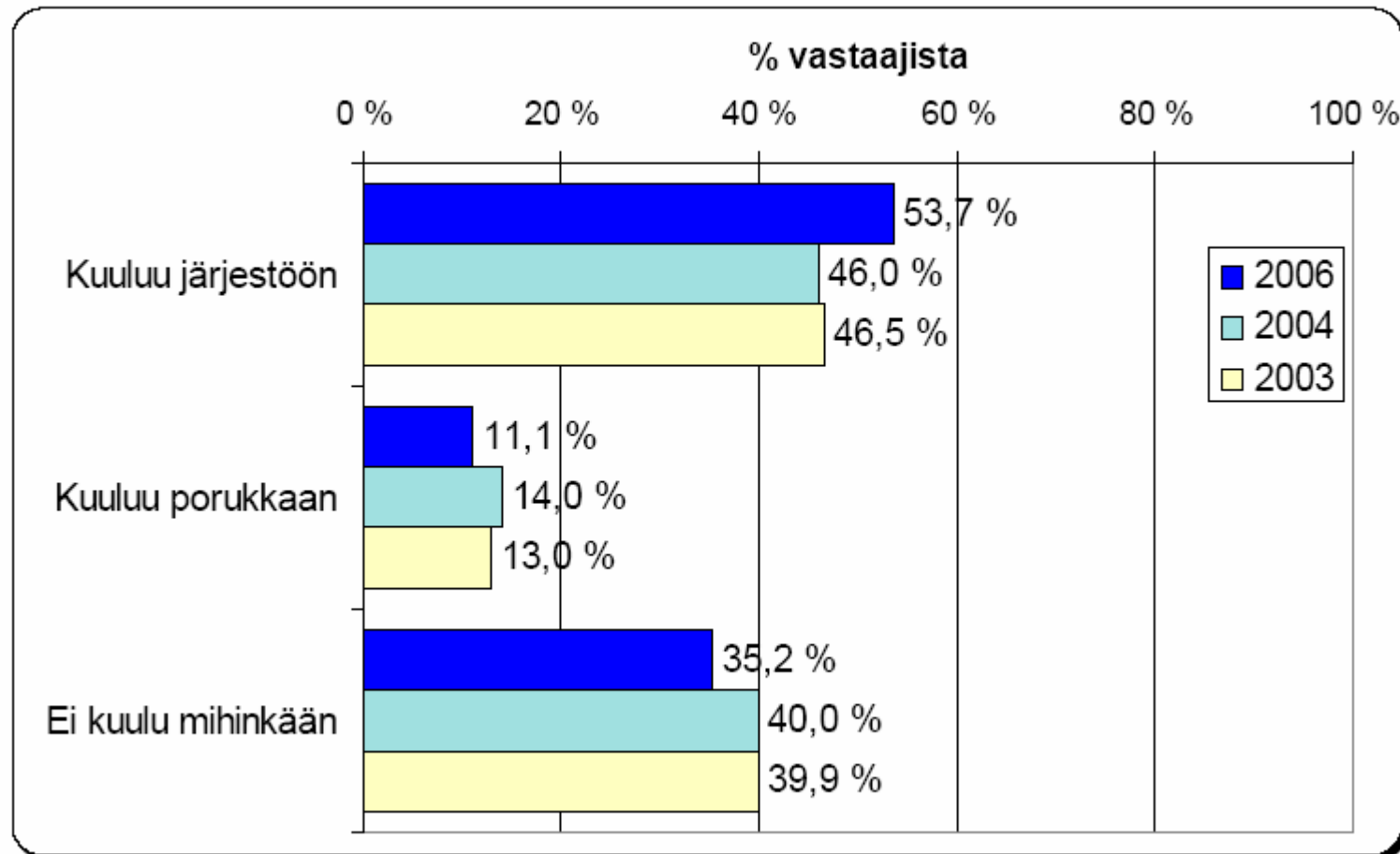

Tavoite 2-ohjelman panostus Itä-Turun alueisiin näkyy tyytyväisyytenä moniin asioihin

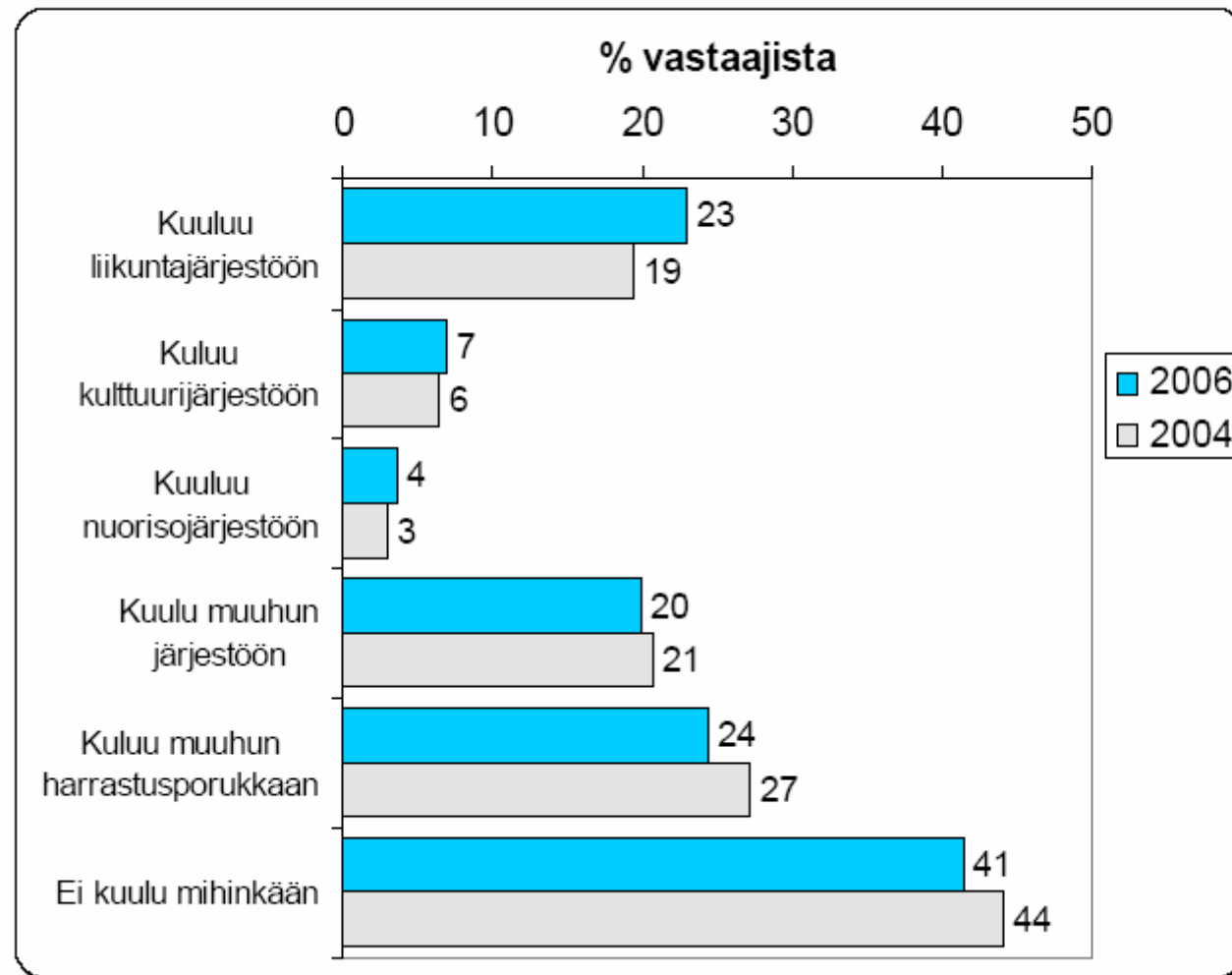

Kuva 56. 7-29-vuotiaiden kuuluminen järjestöihin tai harrastusporukoihin

Kuva 32. Järjestöihin ja harrastusporukoihin kuuluvat

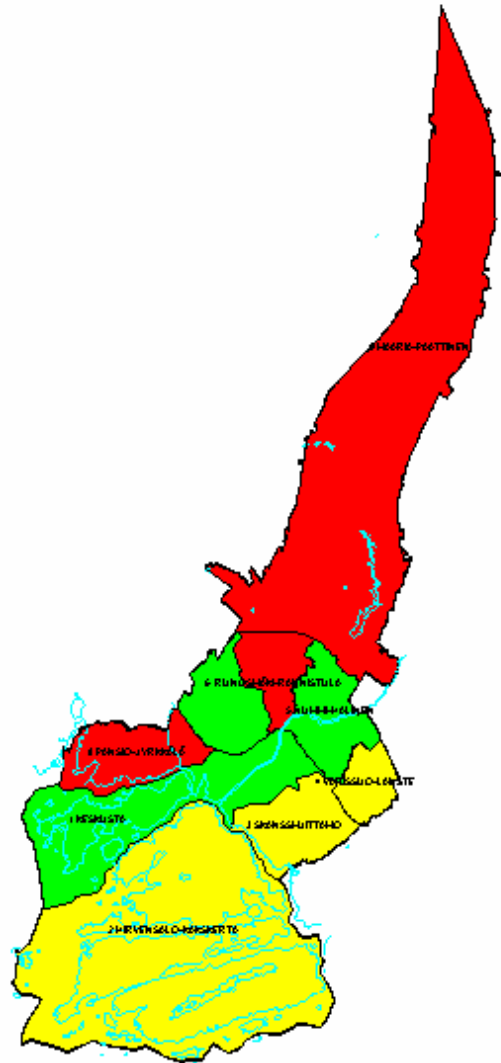

**Harrastukset ja asukkaiden hyvinvointi
Turussa vuonna 2006**

Heikki Miettinen Efeko Oy

Kartta: Pekka Paatonen/Turun terveystieteiden tutkimuskeskus

Tupakointi - Päivittäin tupakoivat (%)

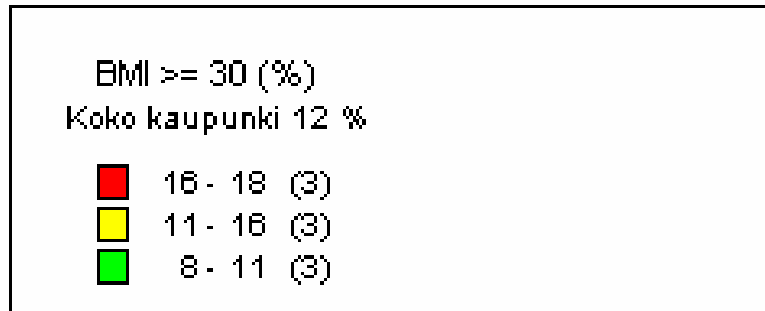
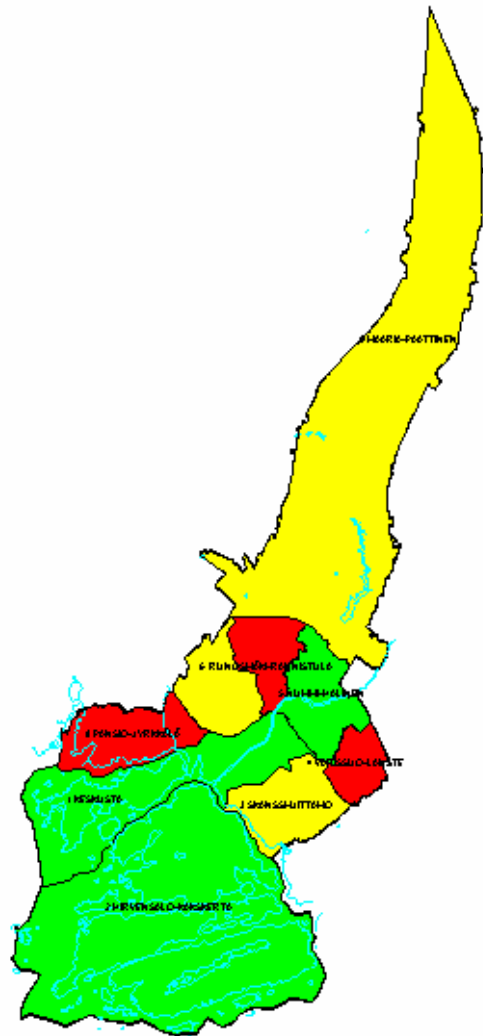
Koko kaupunki 16 %

- 20 - 27 (3)
- 15 - 20 (3)
- 11 - 15 (3)

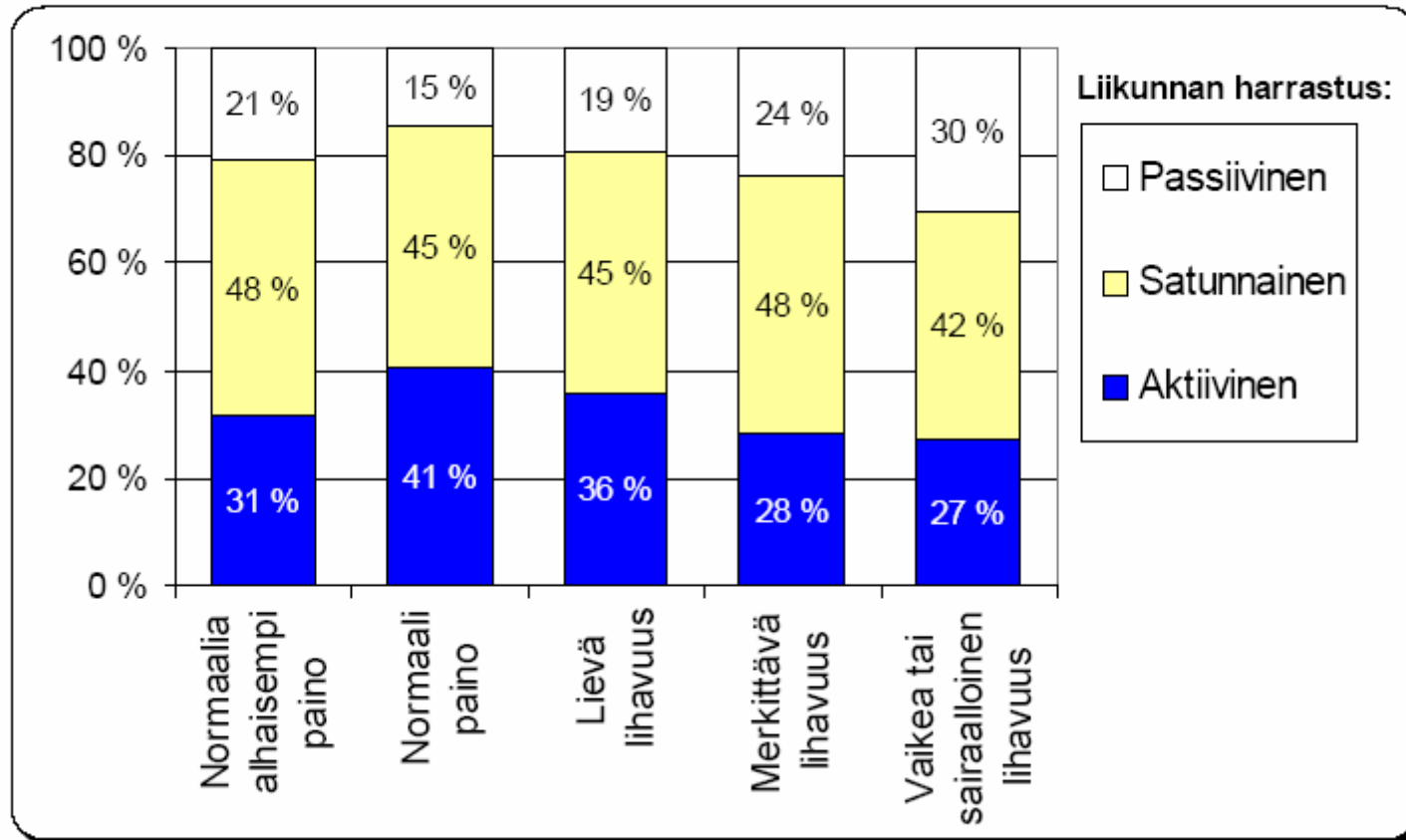
**Harrastukset ja asukkaiden hyvinvointi
Turussa vuonna 2006**

**Heikki Miettinen Efeko Oy
Kartta: Pekka Paatonen/Turun terveystieteiden keskus**

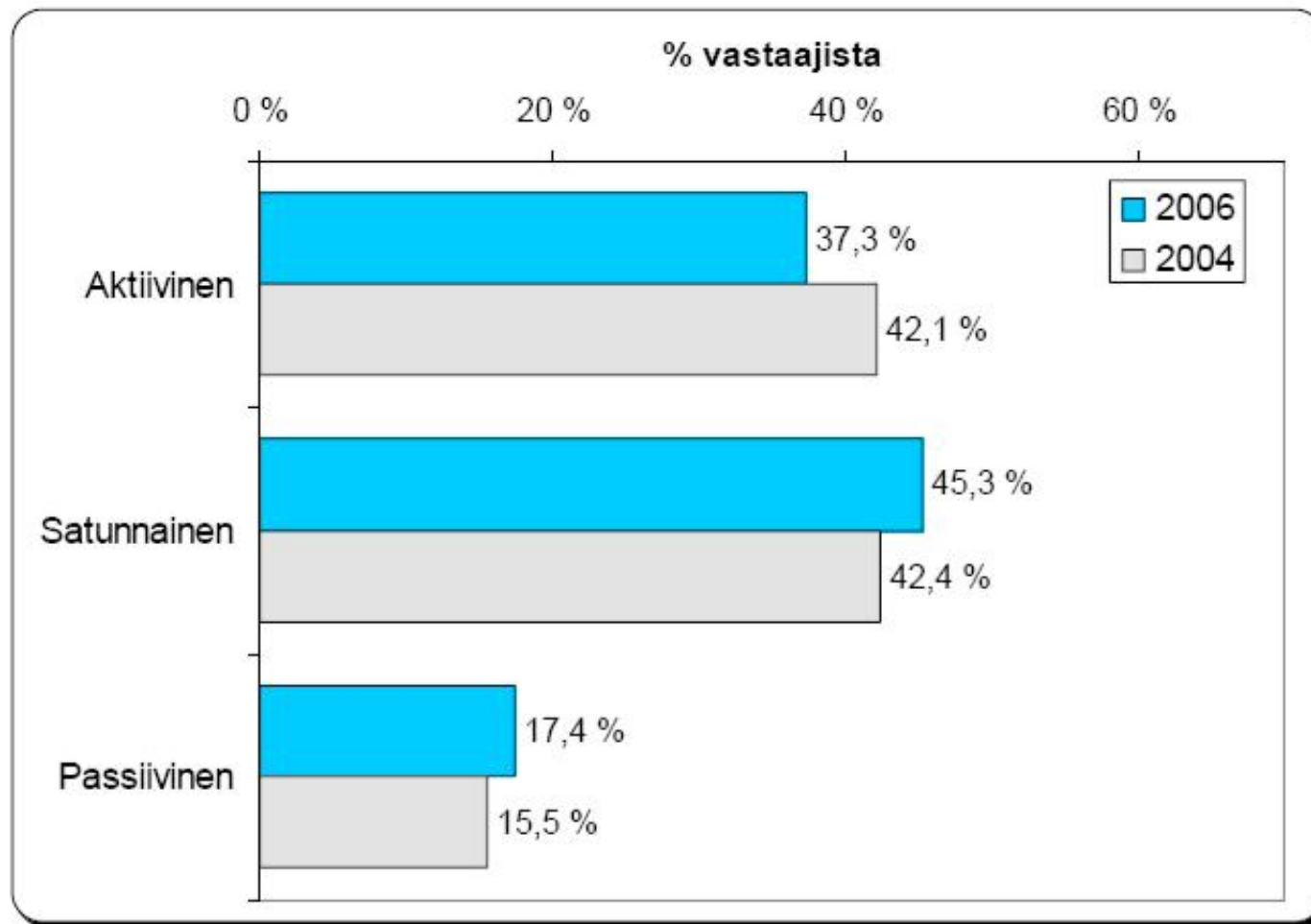

Kuva 64. Painoindeksi ja liikunnan harrastaminen

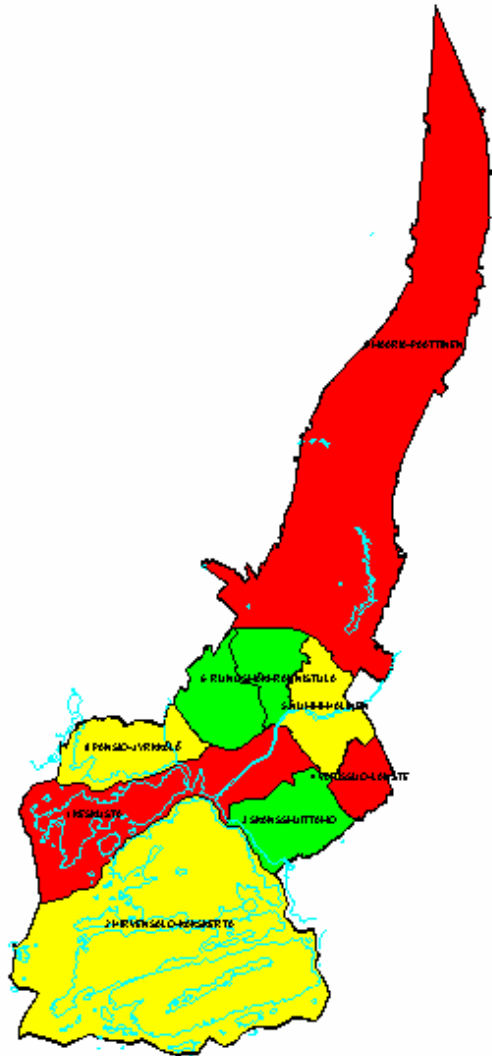
Kuva 38. Aktiiviset, satunnaiset ja passiiviset liikkujat vuosina 2004 ja 2006

**Harrastukset ja asukkaiden hyvinvointi
Turussa vuonna 2006**

**Heikki Miettinen Efeko Oy
Kartta: Pekka Paatonen/Turun terveystieteiden keskus**

Liikunta - aktiivinen (≥ 3 x vko, %)
Koko kaupunki 37 %

■	40 - 45 (3)
■	35 - 40 (3)
■	32 - 35 (3)

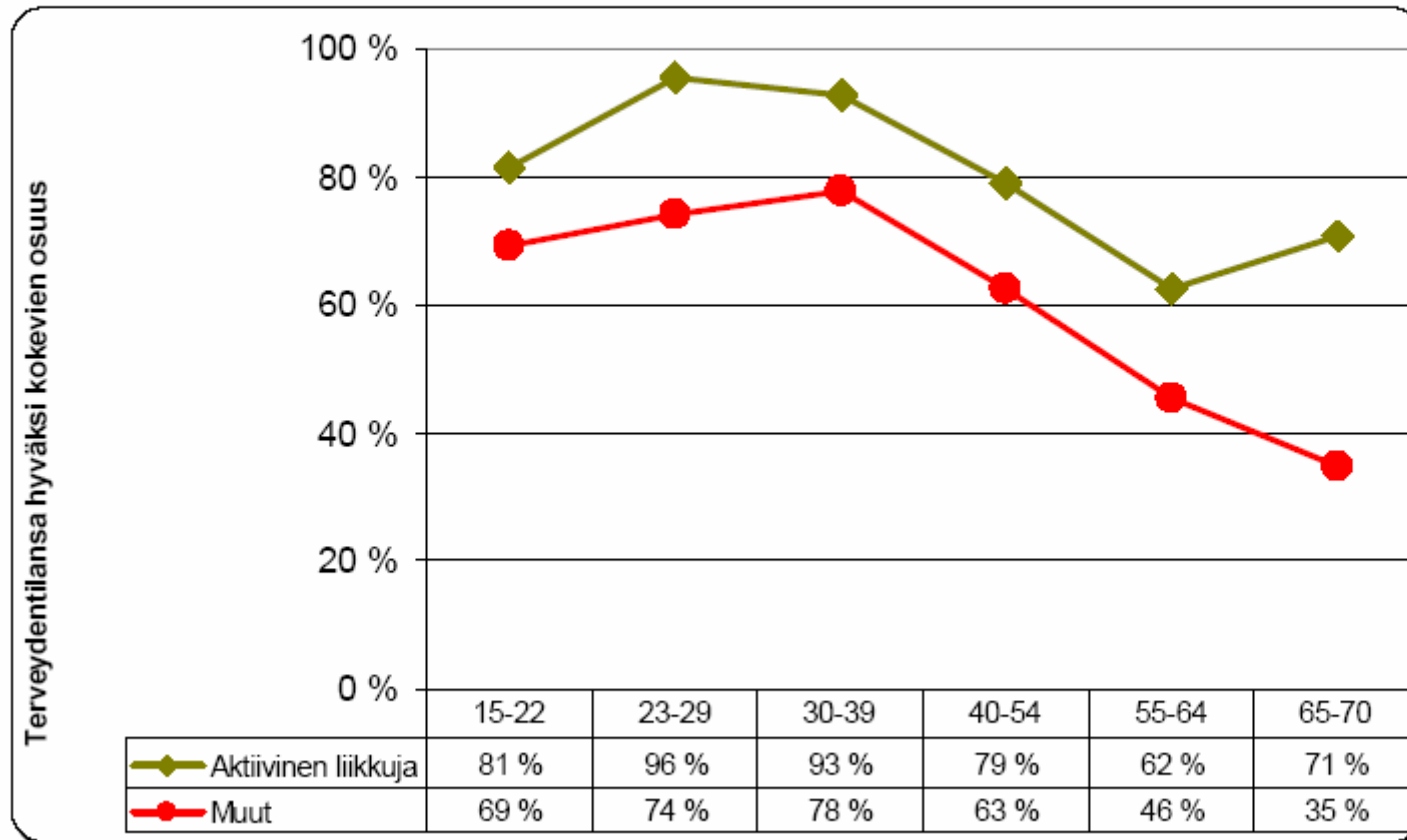

Kuva 7. Tiedottaminen liikuntapalveluista

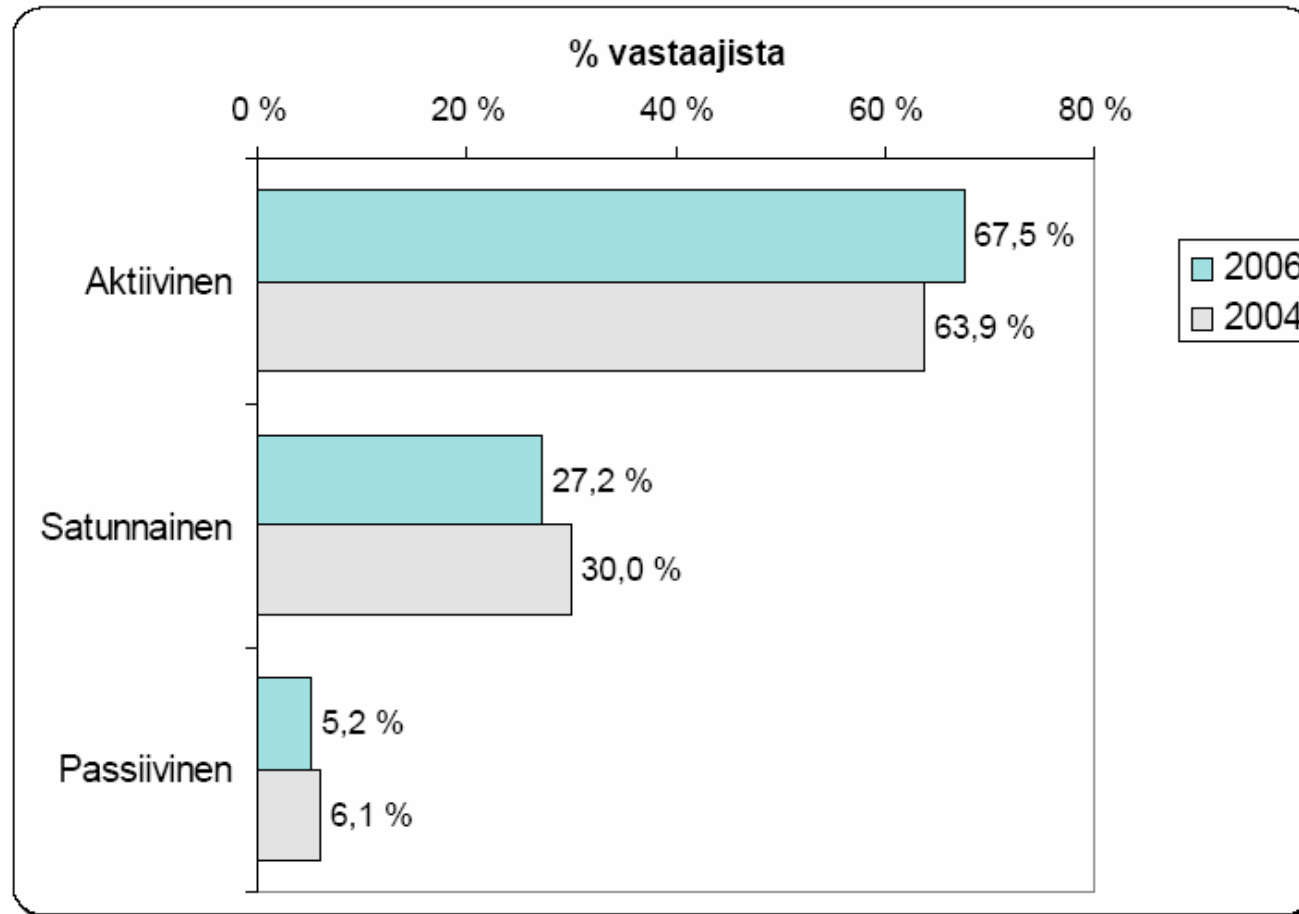

Kuva 62. Terveystilansa erittäin tai melko hyvänä pitävien osuus ja liikunnan harrastamisen aktiivisuus.

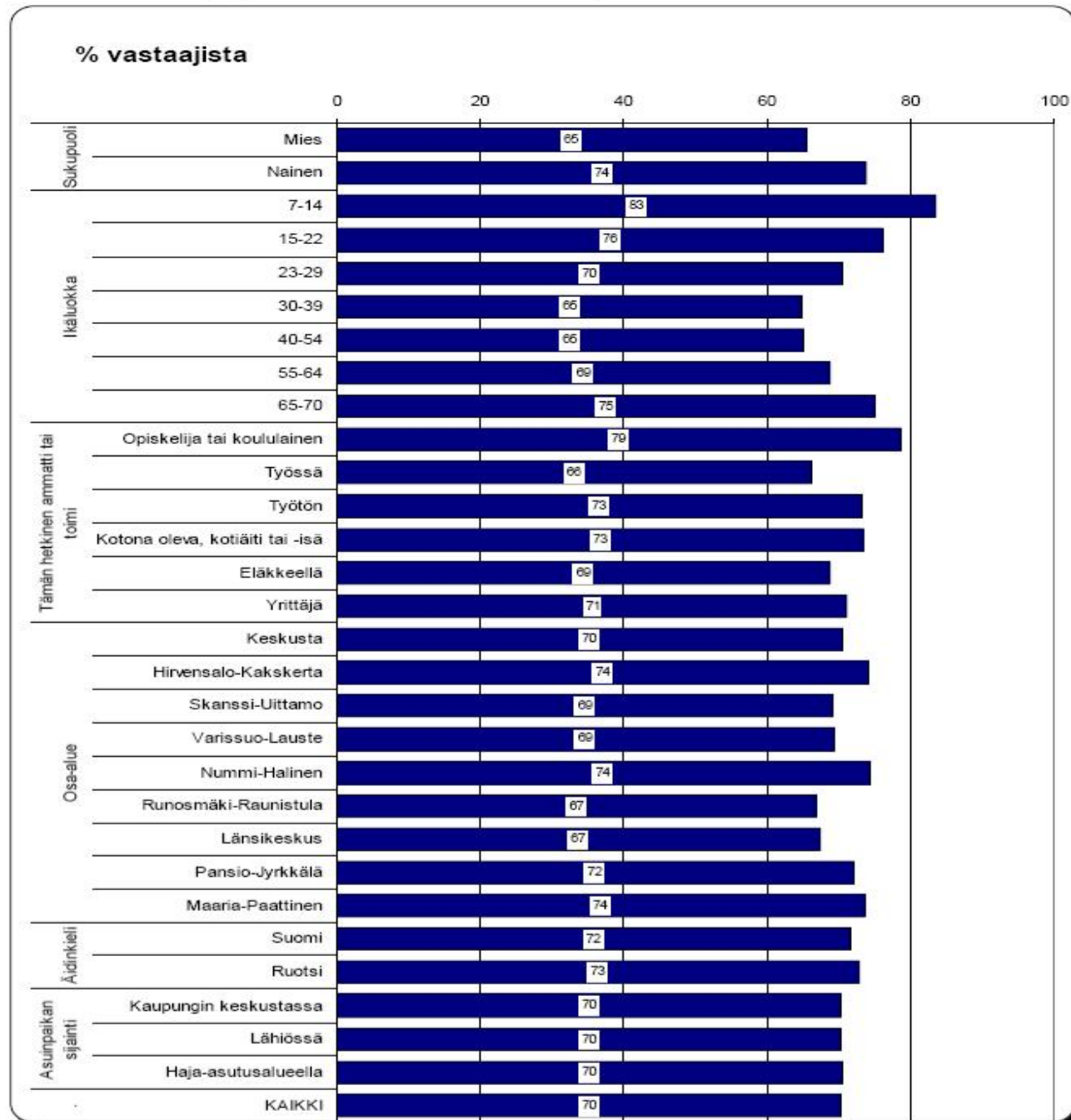

Kuva 41. Aktiiviset, satunnaiset ja passiiviset kulttuuritilaisuuksissa kävijät vuosina 2004 ja 2006

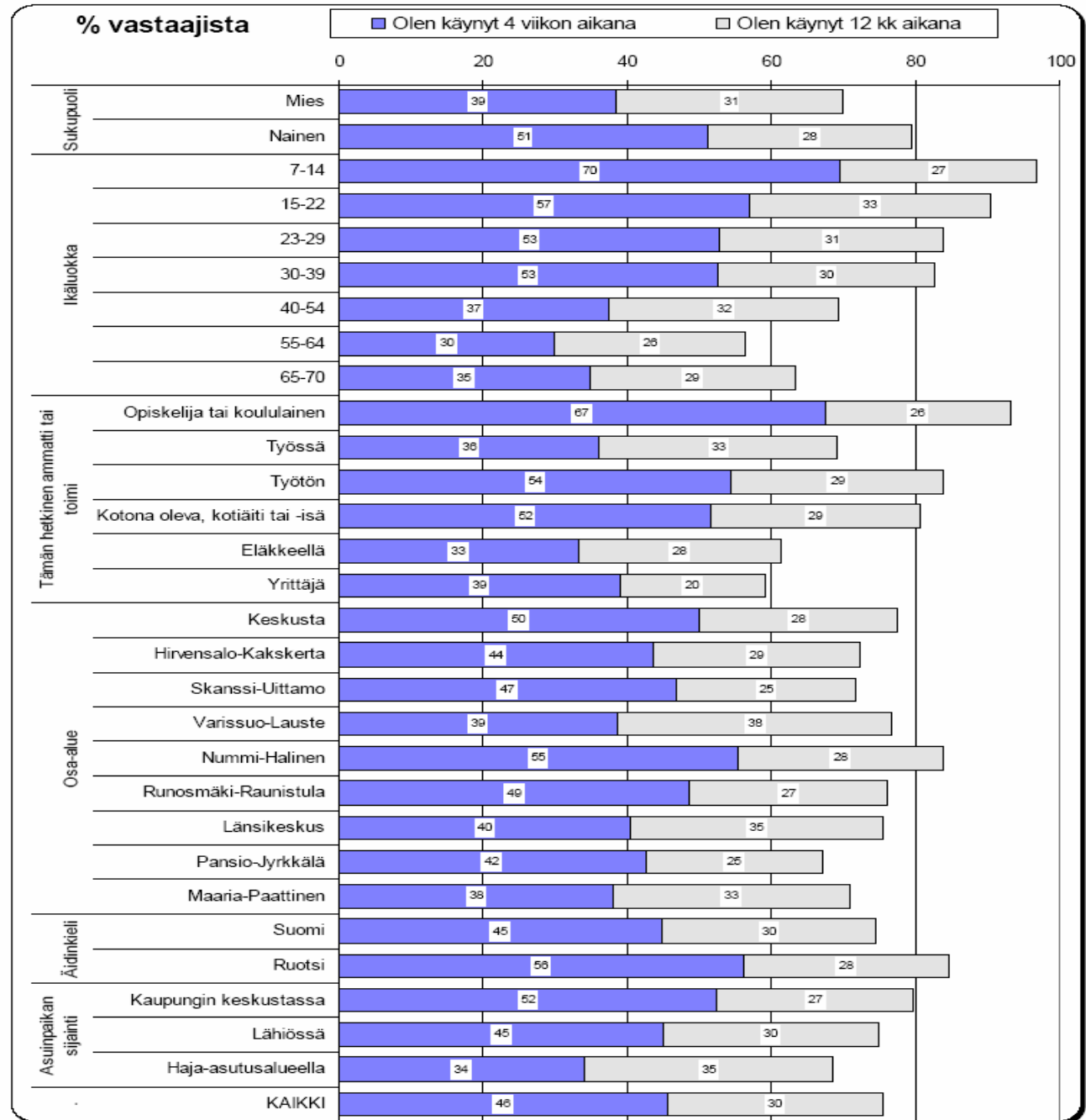

Kuva 55. Vastaajat, jotka harrastavat vähintään yhtä kulttuurialaa.

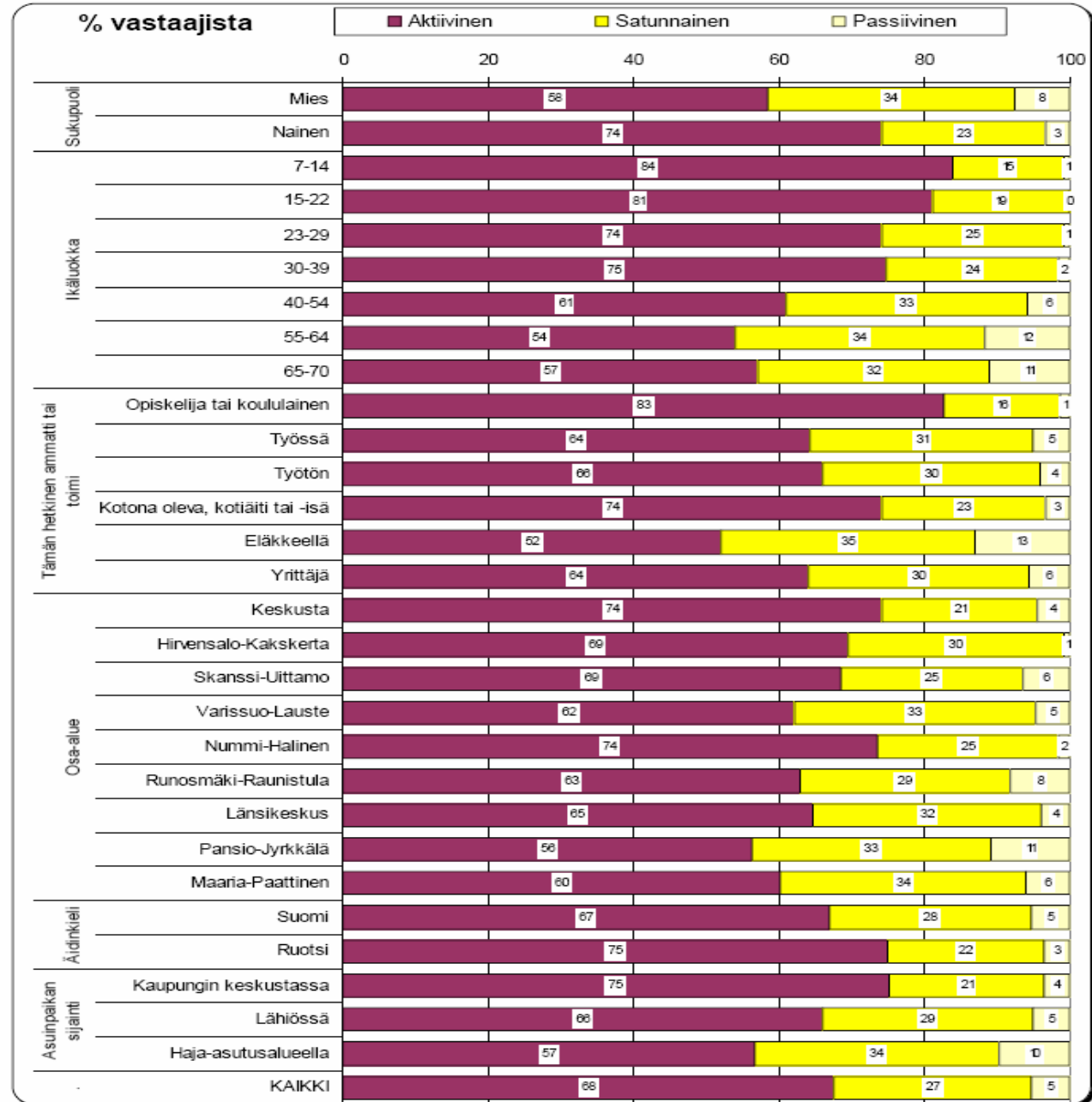

Kuva 51. Kirjastossa käynnit edellisen vuoden aikana

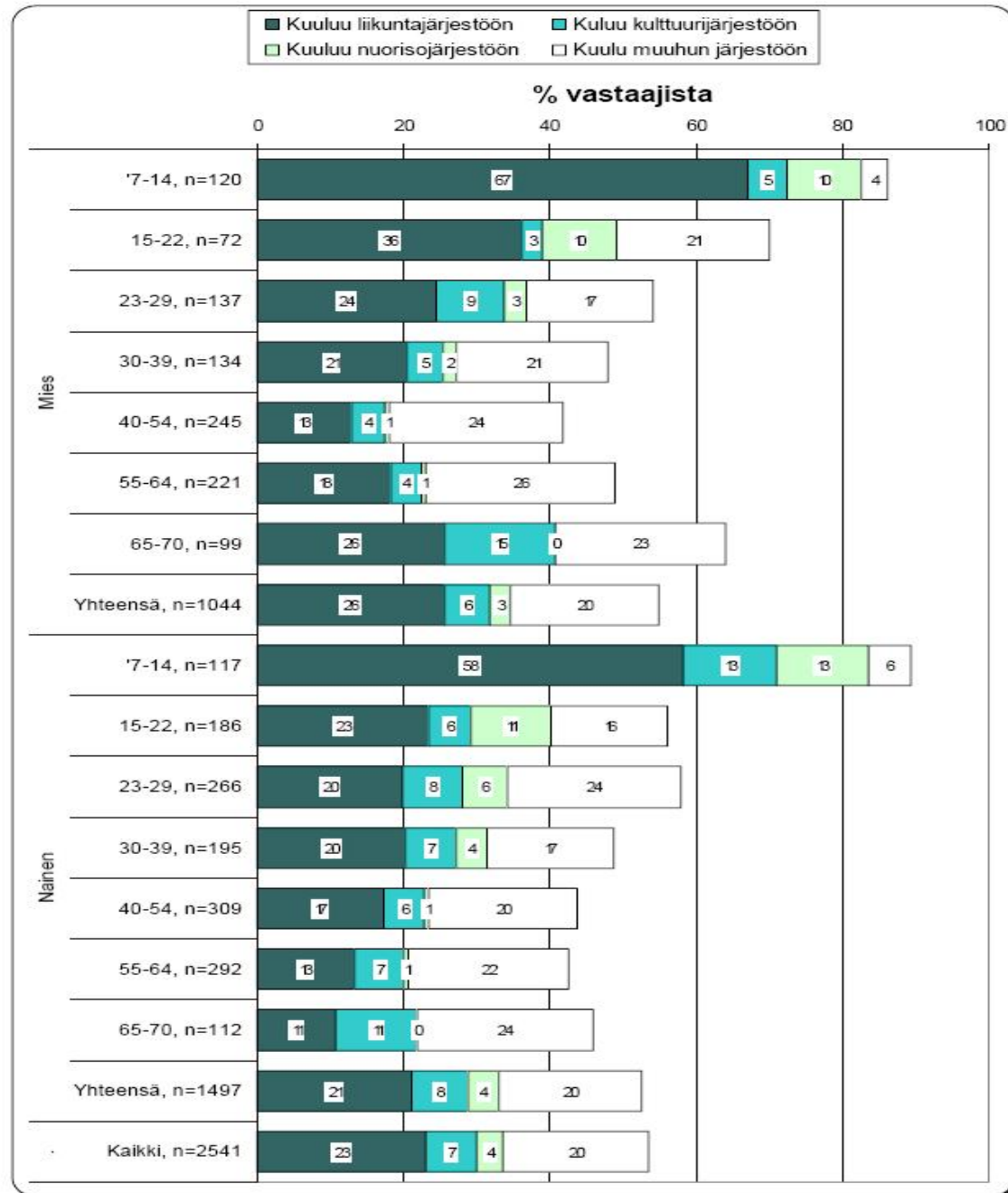

Kuva 42. Kulttuuritilaisuuksissa käymisen aktiivisuus vastaajaryhmittäin

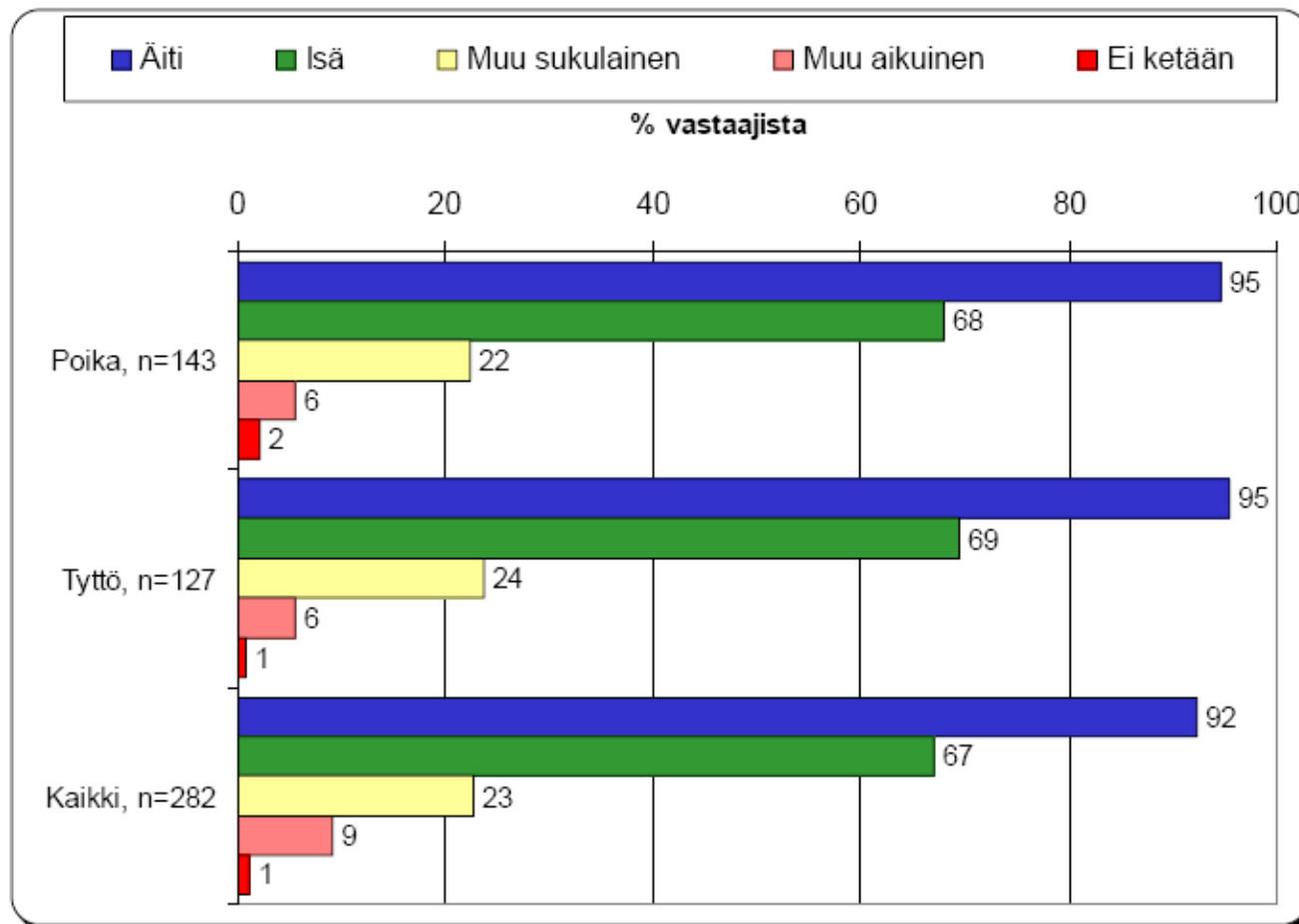
Kuva 33. Liikunta-, kulttuuri-, nuoriso- ja muihin järjestöihin kuulumisen sukupuolen ja ikäluokan mukaan.

7-14-vuotiailta vastaajilta kysyttiin onko heillä läheisiä aikuisia, joiden kanssa he voivat milloin vain keskustella omista asioista. Useimmin on luottamuksellinen aikuissuhde äitiin.

Kuva 31. 7-14-vuotiaiden lasten läheiset aikuiset

Terveyden/hyvinvoinnin tiedon keruun ongelmia

- Kyselytutkimuksien tulokset epäluotettavia alhaisen vastausaktiivisuuden vuoksi
 - Terveydenhuollon tiedostoissa ei vielä tarvittavaa tietoa
 - Terveydenhuollon tiedostoissa vain potilaiden, ei väestön tietoja
 - Vain vähän positiivisia mittareita, mennään negatioiden kautta
 - Tietojen yhdisteleminen johtamisessa tarvittavaksi kokonaisuudeksi haasteellista
-

